

[Valdemar Sørensen.]

maa have den fornødne Betyggelse. Noget andet er Spørgsmaalet om de næringsdrivende Lejere. Der ligger Forholdet jo saadan, at Saneringslovforslaget ligefrem forbyder, at visse af dem faar Erstatning. Det kunde derfor forme sig paa den mærkelige Maade, at under et Foretagende som dette, sat i Gang med næsten en Eksplosions Fart, kunde Folk sidde i to ganske ensartede Butikker ved Siden af hinanden, og den ene af dem skulde have Erstatning for at flytte ud, og den anden skulde ingen have. Det kan man naturligvis under de særegne Forhold, hvorunder Forslaget skal gennemføres, ikke paa nogen Maade tolerere. Man maa nødvendigvis her skabe en Ligelighed mellem de Mennesker, det skal gaa ud over, en Ligelighed, som har faaet sit Udtryk i den nye Paragraf til Lovforslaget, som den højterede Indenrigsminister har ladet udarbejde til Udvalget og sluttet sig til. Jeg tror, det er rigtigt, at vi har handlet paa denne Maade. Det er, saa vidt jeg kan se, det eneste Punkt, hvor vi i Ændringsforslagene giver os til at ændre ved selve Princippet for Saneringslovens Erstatningsregler, men jeg tror ogsaa, at dette Principbrud netop paa dette Sted er en absolut Nødvendighed for at fjerne en Uretfærdighed, som under de nuværende Forhold vilde have været særlig grell.

Maa jeg saa endelig have Lov til at sige om det rent økonomiske, at det er naturligvis helt umuligt i Dag at sige, paa hvilken Maade Københavns Kommune vil komme økonomisk ud af dette Foretagende. De mindelige Overenskomster kan jo komme til at koste noget, og Erstatningerne til Lejerne kan ogsaa komme til at koste noget. Paa den anden Side maa det vel være saadan, at den Gennemsnitspris, som Kommunen har opstillet for Salget af Arealerne, ikke er saa sikker, saa man ikke kan tænke sig Afvigelser fra den. Det er meget muligt, at man kan sælge disse Arealer for større Beløb, end det hidtil er beregnet, maaske bliver det ogsaa for mindre. Jeg skulde dog tro efter de Grundpriser, som Kommunerne her i Hovedstadsomraadet tager, naar de skal sælge deres Grunde til Byggeri, at der ikke er Tale om, at man sælger billigt, saa jeg gaar ud fra, at den Pris, man her faar, skal ikke svinge forfærdelig meget, før den giver Kommunen Dækning for yderligere Udgifter, eller før den nedsætter de Udgifter, man allerede i Dag beregner man vil faa. Saa vidt jeg erindrer, beregner man Tabet ved hele Foretagendet ved Erhvervelse af Ejendomme, Gadearealer o. lign.

til 6 Mill. Kr., men alene en Forhøjelse af Gennemsnitsprisen paa 50 Kr. pr. m² vil give det halve af dette Beløb.

Der er saaledes en Margin, som jeg tror man slet ikke kan beregne i Dag. Men een Ting er naturligvis til at sige. Man kan med Sikkerhed sige, at selv om Kommunen skulde tjene paa Salget af Grundene nu og endda tjene betydeligt derpaa, vil det jo være saa sikkert som noget, at den Værdistigning, der bliver paa de paagældende Arealer, naar de nu bliver bebygget paa en Maade, som staar i Samklang med de Krav, Tiden stiller til Byggeri, vil ikke med Hovedstadens Udvikling blive ringe i den Fremtid, vi gaar ind i. Man kan ikke sige, hvor meget Værdistigningen bliver, og naturligvis er det en Kendsgerning, at den Ret, Kommunen erhverver sig ved sine Salgsbetingelser: at Arealerne og de Bygninger, der staar paa dem om 100 Aar, er hjemfaldne til Tilbagekøb til Kommunen for den Pris, man i Dag sælger Grundene til, gør, at Kommunen kan faa noget af denne Værdistigning inddraget, men i Forhold til, hvad Grundene stiger, vil det sikkert ikke blive. Jeg gør opmærksom paa, at hvis man regner med en Difference til den ene eller den anden Side paa 100 000 Kr. ved et Grundsalg, saa vokser denne Difference i Løbet af de 100 Aar til henved 3 Mill. Kr.; saa Værdistigningen skal være særdeles skrap i Kvarteret, før Kommunen kan sige, at den faar de samfundsskabte Værdier inddraget, som der bliver Tale om at skabe her.

Jeg har derfor under Behandlingen af Lovforslaget været meget stemt for det samme som det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen, at stille et Forslag om, at disse Grunde skulde sælges efter Principperne for Salg af Jord i offentlig Eje, saadan at de køvende fik dem overdraget uden Udbetaling mod Forrentning af den til enhver Tid gældende Værdi. Det er et meget klart og meget sundt Princip, og det havde netop været interessant at prøve paa en samlet Stadsdel som denne, hvorledes det i det lange Løb vilde virke, men jeg erkender, at den Maade, det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen har stillet Problemet op paa i sine Bemærkninger i Betænkningen, gør det umuligt for mig at være med, fordi det ærede Medlems Bemærkninger her i Virkeligheden kun er en Gennemgang af hans egne Forslag under Udvalgsbehandlingen, saa jeg har ikke kunnet slutte mig til det ærede Medlem i Udvalget, men hvad angaar Hovedprincippet betragter jeg det som en Fejl, at man ikke